

11. SINIF TARİH DERSİ

ETKİNLİK NO: 2

ÜNİTE 2: DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI

Bütün ders notlarına ulaşmak için QR kodunu okutunuz

tarihdersi.net

A. Aşağıdaki ifadelerin DOĞRU ya da YANLIŞ olduklarını karşılarında yer alan kutucuklara işaretleyiniz.

	D	Y
1. Yeni Çağ Avrupa'sında merkezi krallıklar zayıflamış, feodalite rejimi güç kazanmıştır.		
2. Osmanlı Devleti'nde 17. yüzyılda çıkan eyalet isyanları, Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımının etkisi ile çıkmıştır.		
3. Ulufe dağıtımında yaşanan aksaklıklar yeniçerilerin isyan etme nedenlerinden birisidir.		
4. Duraklama döneminde, devletin nakit paraya olan ihtiyacının artması üzerine iltizam sistemi yaygınlaşmıştır.		
5. 17. yüzyılda Tımar sisteminin bozulması ile köylerden kentlere göçler olmuş, köy nüfusu azalmış ve tarımsal üretim düşmüştür.		
6. Osmanlı Devleti, 17. yüzyıldan itibaren yaşadığı ekonomik sorunları aşmak için merkantilizm modelini uygulamaya başlamıştır.		
7. 17. yüzyılın başlarında Osmanlı veraset sisteminin değişerek "Ekber ve erşed" usulüne geçilmesi ile şehzadeler arasında yaşanan taht kavgaları sona ermiştir.		
8. Köprülüler dönemi, Osmanlı Devleti'nin duraklama döneminde yükselme özelliği taşır.		
9. Osmanlı'da, 17. yüzyılda çıkan yeniçeri isyanları rejimi değiştirmeye yönelik isyanlardır.		
10. Lale Devri, Patrona Halil isyanı ile sona ermiştir.		
11. Celali isyanları, devlet düzenini değiştirmeyi amaçlamayan, sadece kötü devlet yönetimine karşı çıkan sosyal ve ekonomik nedenli isyanlardır.		
12. 17. yüzyılda Avrupa'nın gerisinde kaldığını kabul eden Osmanlı Devleti, yaptığı ıslahatlarda Avrupa'yı örnek almıştır.		
13. Otuz Yıl Savaşları sonunda, Habsburg Hanedanlığı otoritesini büyük ölçüde yitirmiştir.		
14. 1600'de İngiltere tarafından kurulan Doğu Hindistan Şirketi, 17. yüzyıldan itibaren dünya denizlerinde ticari bir tekel haline gelmiştir.		
15. Westphalia Antlaşması ile Modern anlamda diplomasinin doğduğu kabul edilir.		
16. 17. yüzyılda Anadolu'da ortaya çıkan sosyal ve ekonomik sebepli isyanları genellikle yeniçeriler çıkarmıştır.		
17. Reform'un Fransa'daki öncüsü Martin Luther'dir.		
18. Osmanlı Devleti, Girit Kuşatması'ndan sonra donanmada reform yapmaya karar vermiş ve kalyon tipi gemileri daha çok tercih etmiştir.		
19. Rönesans'ın ilk olarak Almanya'da ortaya çıkmış ve ardından tüm Avrupa'ya yayılmıştır.		

B. Aşağıdaki kavramları açıklamaları ile eşleştiriniz			
1		İnsan aklının dini düşünceden ayrılması ve dinin dünyevi işlerden ayrı tutulması	A İSLAHAT
2		Taşra'da zenginleşen mültezimlerin Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflamasından yararlanarak bir çeşit derebeyi haline gelmelerine verilen isimlerden biri	B İLTİMAS
3		Devlete ait bir gelirin, (Genelde toprakların vergisi) şahıslara ömür boyu satıldığı sistemdir.	C EKBER VE ERŞED USULÜ
4		İçindeki gümüş miktarı azaltılarak avarı ve değeri düşürülmüş akçedir.	D İLTİZAM SİSTEMİ
5		Çeşitli öğretiler ve asla değişmeyeceği kabul edilen mutlak değerleri kabul eden, bu bilgilerin mutlak hakikat olduğunu, inceleme, tartışma yahut araştırmaya ihtiyacın olmadığını savunan anlayışa denir.	E MUKATAA
6		Bilginin doğruluğunun duyum ve deneyimde değil, düşünce ve zihinle temellendirileceğini söyleyen düşüncedir. Akılcılık	F MÜLTEZİM
7		Medrese öğrencisi ya da medrese mezunu işsiz genç	G MALİKÂNE SİSTEMİ
8		"Osmanlı hanedanının en büyük ve akli başında üyesinin tahta çıkması." demek olan veraset uygulaması	H AYAN
9		Osmanlı Devleti'nde şehzadelerin sancağa çıkmayıp, sarayda eğitim görmesi ve padişahlığı beklemesidir.	I DOGMATİZM
10		Vergi toplama hakkının şahıslara açık artırma ile satıldığı topraktır. Bu toprağın geliri doğrudan hazineye gider.	i RASYONALİZM
11		18. yüzyılda bilimin öncülüğünde her alanda gelişmelerin yaşandığı, icatların yapıldığı dönemdir.	J HÜMANİZM
12		Herhangi bir uygulamanın veya kurumun bozulan, aksayan yanlarını düzeltmek için yapılan iyileştirmelerdir.	K SEKÜLERİZM
13		Avrupa'da bilimsel ve akılcı düşüncenin, skolâstik düşüncenin yerini aldığı dönemdir. 17. yy'da yaşanmıştır.	L ZÜYUF AKÇE (KELP AKÇE)
14		Bir toprağın vergi toplama hakkını kazanan kişidir. İhale bedelini devlete öder ve o bölgenin vergisini toplar.	M SARUCA VE SEKBAN
15		Devlete ait bir gelirin, (Genelde toprakların vergisi) genellikle üç yıllığına şahıslara satıldığı sistemdir.	N SUHTE
16		Özünde insan ve insan sevgisi olan, insanın akıl yoluyla doğruyu bulabileceğini savunan düşünce akımıdır.	O KAFES USULÜ
17		Birisine herhangi bir konuda öncelik ve ayrıcalık tanıma, adam kayırma, bu günkü torpil	Ö BEŞİK ULEMASI
18		Tüfek kullanmayı bilen köy kökenli ücretli askerlerdir. Taşrada Tımarlı sipahilerin sayısı azalınca yöneticiler yanlarında bu askerlerden beslemiştir.	P AKIL ÇAĞI
19		Duraklama döneminde ortaya çıkan bu uygulamaya göre ulema sınıfından birisinin çocuğu da doğuştan ulema sayılmıştır.	R AYDINLANMA ÇAĞI

C. Aşağıda verilen kelimeleri, uygun olan boşluklara yerleştiriniz.

*BÜYÜK KAÇGUN	*SUHTE İSYANLARI	*ÇINAR VAKASI	
*RÖNESANS	*REFORM	*AKIL ÇAĞI	*NURİ OSMANİ CAMİİ
*MESEN	*SULTAN AHMET CAMİİ	*PROTESTANLIK	*II. OSMAN
*SKOLÂSTİK	*LALE DEVRİ	*AVUSTURYA	*KUYUCU MURAT PAŞA
*İRAN	*AUGSBURG	*OTUZ YIL SAVAŞLARI	*III. AHMET

1.	15. ve 16. Yüzyıllarda Avrupa'da bilim, sanat ve edebiyatta ortaya çıkan gelişmelere ..... denir. Kelime manası yeniden doğuştur.
2.	Coğrafi Keşifler sonrasında ortaya çıkan ..... Sınıfı, Avrupa'da sanat ve edebiyattan anlayan, sanatçıları koruyan ve finanse eden topluluktur.
3.	Rönesans hareketi sonucunda Avrupa'da ..... düşüncenin yerini pozitif düşünce almıştır.
4.	16. yüzyılda Katolik kilisesinin kendisini düzeltmek zorunda kalması ile sonuçlanan ..... hareketinin kelime manası, iyileştirme, düzeltmedir.
5.	17. yüzyılda ortaya çıkan Celali isyanları nedeniyle Osmanlı Devleti batıda ....., doğuda ..... ile yapılan savaşlarda sıkıntılar yaşamıştır.
6.	Osmanlı Devleti'nde Batı'nın üstünlüğünü kabul ederek ilk Batı tarzı yenilikleri başlatan padişah .....'tir.
7.	Reform hareketi sonrasında ortaya çıkan mezheplerin en büyüğü ..... olmuştur.
8.	17. yüzyılda Avrupa'da Katolikler ve Protestanlar arasında yaşanan savaşlara ..... denilmiştir.
9.	Vaka-i Vakvakiye olarak da bilinen ..... 1656 yılında 30 devlet adamının idamıyla sonuçlanmıştır.
10.	Almanya'da Reform Hareketleri iç savaşa neden olmuş ve bu iç savaş sonucunda 1555'te ..... Antlaşması imzalanmıştır.
11.	17. yüzyılın başlarında alevlenen Celali İsyanlarını Sadrazam ..... tarafından çok sert tedbirlerle bastırılmıştır.
12.	Mimarı Sedefkar Mehmet Ağa olan ..... Avrupalılar tarafından (Blue Mocque) Mavi Cami olarak bilinmektedir.
13.	Osmanlı Devleti, Avrupa'nın önemli başkentlerine ilk kez geçici elçileri ..... Döneminde göndermiştir.
14.	17. yüzyılın başlarında Celali isyanlarının tüm Anadolu'da yaygınlaşması üzerine dirlik ve düzeni bozulan köylülerin topraklarını terk ederek şehirlere akın ettiği olaya ..... adı verilmiştir.
15.	Lale Devri'nde Batılı mimari tarzı ile yapılan ilk eser ..... 'dir.
16.	Özellikle 17. Yüzyılda Anadolu'da ortaya çıkan sosyal ve ekonomik nedenli isyanlara ..... adı verilir.
17.	..... Celali isyanlarına katılan medrese öğrencilerinin çıkardığı isyanlara verilen isimdir.
18.	Skolastik düşüncenin etkisini yitirip, pozitif düşüncenin giderek güçlendiği dönem, 17. Yüzyıl Avrupa'sında ..... olarak nitelendirilmiştir.

D. Aşağıda değişim çağında (Yeni Çağ) Avrupa ve Osmanlı tarihi için önemli kişiler özellikleri verilmiştir. Bunları eşleştiriniz.

1	"Keşfüz-Zünun" ve "Cihannüma" adlı eserlerin sahibi olan 17. yüzyıl Türk bilim insanı	A	ERASMUS
2	IV. Mehmet'in annesidir. Köprülü Mehmet Paşa'nın şartlarını kabul ederek Harem'in devlet yönetimindeki etkisini sona erdiren Valide Sultan'dır.	B	MARTİN LUTHER
3	17. yüzyılın ünlü bestekar ve şairidir. Binin üzerinde bestesi vardır. Klasik Türk müziğinin en büyük ustalarından birisidir.	C	MİCHELANGELO
4	Osmanlı Devleti'nin ilk bütçesini hazırlayan devlet adamıdır.	D	KOÇI BEY
5	Kilisenin savunduğu "Dünya merkezli evren" teorisini çürütürerek "Güneş merkezli evren" teorisini ortaya atan Polonyalı bilgin	E	KÂTİP ÇELEBİ
6	İstanbul'da içki ve tütünü, gece sokağa çıkmayı yasaklayarak zayıflamış merkezi otoriteyi yeniden sağlamaya çalışan Osmanlı Padişahıdır.	F	EVLİYA ÇELEBİ
7	Osmanlı Devleti'nin ilk ıslahatçı padişahıdır.	G	NEDİM
8	"Hükümdar" adlı ünlü eserinde devletle ilgili yasaların dinden değil, akıl ve deneyimden çıkarılması gerektiğini savunan İtalyan hümanist	H	LEVNİ
9	Osmanlı Devleti'nin ilk Vakanüvisti'dir.	I	İTRİ
10	"Seyahatname" adlı eseri ile 17. yüzyıl Osmanlı coğrafyası ile ilgili eşsiz bilgiler veren seyyahdır.	i	KÖSEM SULTAN
11	"Hıristiyan Şövalyesinin El Kitabı" adlı eseriyle, Tanrı ile kulları arasında kimsenin girmeye hakkının olmadığını, insanların dinlerini Papa'nın sözlerinde değil İncil'de araması gerektiğini savunan Hollandalı hümanist	J	HATİCE TURHAN SULTAN
12	IV. Murat'ın saltanatının ilk yıllarında devlet yönetiminde etkili olan annesi	K	TARHUNCU AHMET PAŞA
13	Yazdığı şiirlerle Lale Devri'nin lüks ve israfının simgesi haline gelen şair.	L	II. OSMAN
14	"Davut" ve "Musa" heykelleri ve yaptığı duvar süslemeleri ile ün yapmış, Rönesans'ın ünlü İtalyan mimarı	M	IV. MURAT
15	IV. Murat'ın emriyle hazırladığı rapor ile duraklamanın gerçek sebeplerini ilk kez tespit etmeyi başaran devlet adamı.	N	MUSTAFA NAİMA EFENDİ
16	Kilisenin akıl dışı uygulamalarını eleştirerek Almanya'da reformun öncüsü olan din adamı	O	KOPERNİK
17	Lale Devri'nde yaşamış olan sanatçı, Osmanlı Minyatür sanatının son büyük temsilcisidir.	Ö	MAKYAVEL